

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEKET
és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Az iparkiallítás helye.

Zombor, 1803. június 4.

Kiállításunk száz-as-bizottságának mult hó 21-én tartott népes ülésében többek hozzászólásától támogatva, azt hisszük, elég bőven fejtegettük azt a kérdést, hogy hová helyezzük el a jövő évben rendezendő városunk közéletére bizonyára messzekiható és óriási fontossággal bíró kiállítást. A bizottság tulnyomó többsége magáévá tette nézeteinket s indokainál fogva elfogadta ama indítványunkat, hogy a kiállítás a városi park és a korcsolya-egyleti tó közötti térségen rendeztesse. Egyben elhatározta a bizottság, hogy eme döntésének értelmében megteszi a kellő lépéseket a város törvényhatósági bizottságánál is.

A szükséges kérvény már most illetékes helyen van és a törvényhatósági bizottság folyó hó 9-én böles belátása szerint fogja eldönteni, hogy vajjon rendelkezésünkre bocsájtja-e a kívánt területet avagy nem, a mivel — mellesleg megjegyezve — egyuttal végleg eldől majd a kiállítás kérdése is.

Nem akarunk e döntésnek elébe vágni, de viszont nem térhetünk napirendre egy oly jelenség felett, a mely a dolog megrontására tör s a mely a kérdésnek higgadt és a célnak teljesen megfelelő eldöntését veszélyezteti.

T. i. polgártársainknak egy nagyon csekély töredéke erősen agitál amellet, hogy a kiállítás a város déli részébe, tehát a vásártérre vagy az Erzsébet-ligetbe kerüljön. Igaz, hogy e nézet annak idején a száz-as-bizottságban is felszínre került; igaz az is, hogy lándzsát törtek mellette vagy ketten-hárman; de utóvégre is, azt hisszük, hogy e szerintünk a kiállítás ügyét alapján megrendíteni törekvő mozgalom szószólói jól láthatták, hogy a száz-as-bizottság tulnyomó többsége nyilatkozott ő ellenük.

És kérdjük már most, hogy a kiállítás ügyének békés és helyes uton való továbbfejlesztésének érdekében áll-e az, hogy egy töredék, a mely érdekeit ferde nézetből kifolyólag megsértettnek képzeli, hangsúlyozzuk „képzeli”, utólag a száz-as-bizottság határozata ellen agitáljon.

Eme eljárás további elbirálása, azt hisszük, felesleges, de a higgadtan gondolkodó polgárság helyes tájékoztatása érdekében ez uton is kifejtjük ama nézeteinket, melyek alapján a park melletti területet ajánlottuk megszerezni a kiállítás céljaira.

Minden modern kiállítás egyik fő kelléke, hogy az fekvésével külső és belső elrendezésével a nélkülözhetlen illuziót keltse a szemlélőben.

E végből a kiállításokat manapság nem szokás magazinszerűen körülzárt helyiségekben rendezni, hanem ahol csak lehetséges, az u. n.: pavillon-rendszert alkalmazzák. De még ha mi, zomboriak, magazinszerűen is óhajtanók kiállításunkat elrendezni, szándékunk hajótörést szenvedne azon a pusztán tényen, hogy Zomborban erre a célra kellő épület egyszerűen nem létezik. Egyesek ugyan a régi kaszárnyákat szeretik emlegetni, de erről a tervről már csak azért is le kell mondanunk, mivel azoknak átalakítása városunktól igen jelentékeny, hozzávetőleg számítva mintegy 20—30000 koronányi beruházást kívánna meg. És ha már ebbe bele is menne a város, ez az átalakítás nem történhetné pusztán a kiállítás céljaira való tekintetből, mert hiszen akkor a kiállítás bezárása után a város megint újabb átalakítások előtt állana, csak hogy a már egyszer átalakított épületek modern kaszárnyákká válhassanak.

Ha pedig a modern pavillon-rendszerben óhajtjuk rendezni a kiállítást, választásunk csak nagyon, de nagyon korlátolt keretben mozoghat, mivel az csakis a park környékére vagy az Erzsébet-ligetre eshetik. A vásáron kívül vagy pl. a vásártéren, azon a fátlan, poros és minden tekintetben kietlen helyen elhelyezni egy modern kiállítást — merőben bizarr, gondolat.

Már most a két említett térség közül az utóbbi, t. i. az Erzsébet-liget célunknak abszolút nem felelhet meg, mert először is annak területe egy 2000 négyzetméteres iparcsarnok és mintegy 20 pavillon befogadására felette kicsiny, másrészt pedig a zsufoltság és a nagy méretek miatt annak park-részleteit teljesen ki kellene forgatnunk eredeti formájukból. *Ilyen vandalizmusra pedig ép érzetű ember nem vállalkozhatik.*

Magától értetődik, hogy a kiállítás látogatóinak egyik nagy kontingensét maga városunk szolgáltatná. Bizonyos továbbá az, hogy mind a helybeli, mind a vidéki látogató nemcsak okulni, hanem szórakozni is vágyik a kiállításon. Kérdjük már most, minő szórakozást találna a közönség pl. a vásártéren vagy bárhol a város területén kívül. Hát nem kínálkoznék a kiállítás szomszédságában lévő park maga arra,

hogy a közönség ott részint a kellemes zöldben, részint az ott rendezendő különféle innepélyeken, hangversenyeken, előadásokon szórakozó és mulató helyre akadjon? Hiszen a rendezőségnek egyik főfeladata az, hogy legalább a zombori közönséget, mindenféle jót és kellemeset nyújtva neki, minél többször vonzza ki a kiállítás területére, mert különben, hacsak pusztán magazinokból állana kiállításunk, azt a zombori ember egyszerűen fölkeresné talán, de bizonyára feléje se nézne többször. És éppen így tenne a vidéki is.

Különb is, aki csak látott valaha nagyobb szerű kiállítást, azt hisszük egy pillanatig sem szorult fentebbi érveléseinkre. A főváros, Temesvár, Arad, Szeged, Pozsony, mind a természet vonzóerejével igyekeztek felruházni kiállításuk területét; hiszen Temesvárott pl. külön nagyterjedelmű ligetet ültettek pusztán a kiállítás területének díszítésére.

Sok minden szól még a mellett, hogy kiállításunk okvetlenül a park mellé kerüljön. Hangsúlyozzuk: *a park mellé, mert a parkban mi semmit rongálni nem szándékozunk.* De most eltekintünk ezeknek felsorolásától, hanem még csak arra reflektálunk, a mivel ez az elégedetlen töredék ellentünk agitál.

Ugyanis azt állítják, hogy ha a vasúthoz közel rendezzük a kiállítást, az idegenek be sem néznek majd magába a városba. Ez szerintünk merőben képtelen állítás, mert a ki még egyáltalán nem volt Zomborban, az már csak nem mulasztja el, hogy a városba legalább be ne kukkantson; a ki pedig járatos itt, még az is csak legalább benéz a városba, hogy rokonait vagy ismerőseit látogassa meg, vagy hogy esetleges egyéb dolgait intézze el. Külömben is köztudomásu, hogy a kiállítás egyes részei amugy is bent lesznek a városban. Így pl. a képzőművészeti kiállítás valószínűleg a vármegye székházában, más kisebb csoportok a különféle iskolákban nyernek elhelyezést stb. Csupán tehát a tulajdonképeni iparkiallítás, a mely vagy 15—20 pavillonból állana, kerülne a park mellé. Attól tehát éppenséggel nem kell félnünk, hogy az idegen látogató nem fog végigmenni a városon.

Mindezekből már most szerintünk az következik, hogy az a bizonyos agitálás elsősorban helytelen dolog, mert annak komoly indító oka nincsen; másodsor nem is ildomos, mert hisz

azok ellen irányul, a kik önzetlenül erős munkával kívánnak jót tenni iparunk és városunk forgalmassága érdekében s a kik bizonyára számot vetettek minden tényezővel, mielőtt a park melletti térséget ajánlották a kiállítás helyéül; harmadszor meg veszedelmes dolog, a mely kiméltlenül akarja a kiállítás ügyét alapjában megrendíteni és fel-forgatni.

Egyébként bizalommal tekintünk a törvényhatósági bizottság eldöntése elé, a mely ha igazán a kiállítás ügyének előbbrevitelét akarja, csakis mellettünk szólhat.

Szociális biztosítás.

Zombor, 1903. június 4.

II.

Nagy megnyugvással töltheti el a munkaadókat a törvényjavaslat által választott fedezeti rendszer is, mely nem az osztrák tőkefedezeti rendszert választotta mintaképül, hanem az évenként felmerülő költségeket fölösztó rendszer, kimondottan abból az okból, hogy iparunk erőtlén és tőkeszegény, amely nem nélkülözheti üzemeiben a balesetbiztosítási intézménybe fektetendő tőkét. A fölösztó-rendszerhez való csatlakozás lehetővé fogja tenni, hogy iparunkra egyelőre — vagy 17—20 évig — a lehető legkisebb megterhelés fog hárulni.

Föltétlen helyeslést érdemel a törvényjavaslatnak amaz álláspontja is, hogy csak az oly üzemekben alkalmazottakat kötelezi baleset-biztosításra, amely üzemek akár berendezésük (elemi erővel hajtott gépek, gőzkazánok stb.), akár a bennük földolgozott, vagy használt anyagok (mérgező, maró, robbanószerek) vagy más körülmények következtében az ott alkalmazott munkásokra nézve a baleset veszélyével járnak. Ezek az üzemek igen helyesen taxative soroltatnak fel a törvényjavaslatban, amely egyébként fölhatalmazza a kereskedelemügyi minisztert, hogy rendeleti uton más, a taxativ fölsorolás 15. pontjában föl nem említett, de az alkalmazottakra nézve baleset-veszélylyel járó üzemekre is kiterjeszthesse a biztosítási kötelezettséget. A napilapokban közzétett rövid ismertetések azt a hiedelmet keltették, hogy a biztosítási kötelezettség csak az elemi erővel és 5 munkással vagy az elemi erő nélkül 20 munkással működő üzemekre és műhelyekre terjed ki. Pedig az észszerű álláspont az, hogy a bármely oknál fogva baleset-veszélynek kitetteknek fölsimert és biztosításra kötelezett üzemek biztosítási kötelezettsége ne téessék függővé az üzemből alkalmazott munkások számától.

Mert ha valamely üzemből a munkások a baleset kockázatának ki vannak téve, akkor egész közömbös az, hogy ott egy munkás dolgozik-e vagy öt, ha pedig nem fenyegeti abban veszély a munkásokat, akkor nem kellene azokat biztosítani, tekintet nélkül arra, hogy tizenkilencen foglalkoztatják-e benne, vagy huszan. Mert amilyen helyes és üdvös az, hogy egyetlen balesetnek kitett munkást, vagy azt alkalmazó kisiparost sem volna szabad annak a

bizonytalanságnak s esetleg biztos nyomornak átengedni, amely reájuk nem biztosított baleset alkalmával vár, épp oly bizonyos az is, hogy egyetlenegy munkaadót sem volna szabad az e biztosítással járó költségekkel megterhelni, akinek üzemében bármily nagy munkáslétszám mellett is baleset-veszély nem fenyeget. S amily gondos előrelátással intézkedik a törvényjavaslat az előbbi eshetőség tekintetében, amikor előírja, hogy a miniszternek jogában áll az alkalmazottakra nézve különös balesetveszélylyel járó munkákat és üzemeket még abban az esetben is a biztosítási kötelezettség alá vonni, amikor azokban ötnél kevesebb munkás van alkalmazva, épp úgy nem ártana az utóbbi eshetőségre való tekintettel a miniszternek jogot adni arra is, hogy a biztosítási kötelezettségtől fölmenthesse azokat az üzemeket, amelyekben balesetveszély nem fenyeget 20 munkásnál nagyobb létszám mellett sem.

Határozott kifogásunk van a törvényjavaslatnak 21—24. §§-ai ellen, amelyek a létesítendő balesetbiztosítási pénztárnak a fennálló betegsegélypénztárakhoz való viszonyát szabályozzák, azaz alig szabályozzák, mert hiszen azok terhein csak annyiban könnyítenek, amennyiben a biztosítottak elhalálozása esetén a hátramaradottakat megillető temetkezési segélyt a betegpénztárak helyett a jövőben a balesetbiztosítási pénztár lesz köteles megtéríteni. Pedig a betegsegélypénztáraknak e tekintetben tételes törvényen alapuló szerzett jogaik vannak. Az ipari és gyári alkalmazottak betegség esetén való segélyezéséről szóló 1891. évi XIV. t. c. 10. §-a ugyanis csak addig kötelezi a betegsegélypénztárakat 20 héten át való ingyenes gyógykezelésre, gyógyszerközléskben és orvosságban való részesítésre, táppénz nyújtására stb. a baleset folytán megbetegedett alkalmazottak tekintetében is, „amíg a munkásoknak balesetek esetére való biztosítása külön törvény által szabályozva lesz“. A betegpénztárakra rótt ez az ideiglenes kötelezettség tulságos terheket vet azokra, úgy hogy e körülmény folytán sem képesek köteleseiknek a szükséghez mérten megfelelni, orvosukat megfelelően díjazni, tartalékalapjukat megalapítani stb. Most, hogy a szóban levő kötelezettség lejártának időpontjához kötött feltétel be fog következni, nem volna szabad e terheket továbbra is az anyagi zavarokkal küzdő pénztárakon hagyni. Igaz, hogy a baleset szenvedett munkások megsérülésök első napjától fogva orvosi segélyre, gyógyszerekre, gyógyszerközléskre és a fenntartásukhoz szükséges anyagi eszközökre a legnagyobb mértékben vannak ráutalva, s az is igaz, hogy a balesetbiztosítási pénztárnál a káreset megállapítása és az igények megítélése huzamosabb időt vehet igénybe s ez idő alatt nem szabad, sőt irtóztatós embertelenség lenne a munkást szerencsétlen sorsának átengedni. De ebből csak az következik, hogy a baleset folytán sérültek ellátásáról már elejétől fogva az erre berendezett betegsegélypénztárak gondoskodjanak, de ne a saját budgetjük, hanem a bal-

esetbiztosítási pénztár terhére, amely köteleztessék a betegsegélypénztárnak a fölmerült költségeket megtéríteni. S miután az orvos is sokkal nagyobb mértékben vétetik igénybe balesetek által okozott bajoknál, mint a más természetű betegségeknek, mert ott sebészi beavatkozásra van legnagyobb részben szükség, nagyon méltányos lenne, ha a balesetbiztosítási pénztár a gyógykezelő orvost külön honorálná. Ez egyébiránt nemcsak a méltányosság parancsa, hanem az orvosok joga is. Hiszen ők a betegpénztárakkal való szerződésrelépés idején köteleseiket abban a tudatban vállalták el, hogy a baleset folytán előálló betegségeket csak addig lesznek kötelesek kezelni, amíg „a munkásoknak balesetek esetére való biztosítása külön törvény által szabályozva nem lesz“. (1891. XIV. t. c. 10. §-a.) Egyébiránt az orvosoknak jogállása nem talált elég tüzetes szabályozásra a törvénytervezetben, amiről orvosi szakkörökben még elég szó fog esni, amin azonban könnyű lesz segíteni a törvényjavaslat néhány szakaszának módosításával s a végrehajtási rendelet megfelelő szövegezésével.

Ez apró szépséghibákat nem tekintve, a törvényjavaslat nemcsak nagyban és egészben, hanem legapróbb részleteiben is egy nagyszabású, széles-konceptiójú, teljesen és mélyen átgondolt egész munka, amely dicsőségére válik szerzőinek: Sztérényi József min. tanácsosnak és dr. Navratil Ákos jogakadémiai tanár és miniszteri fogalmazónak. De nem kevésbé válik dicsőségére Láng Lajos keresk. miniszternek is, aki őket erre a munkára kizemelte s munkájuk eredményét, két hatalmas 766 oldalra terjedő kötetet a széles nyilvánosság elé bocsátotta.

A legnagyobb érdemet azonban az országgyűlés szerezhethné meg magának, ha félretéve pártgyűlölség és haszontalan időfecsérlést, komoly munkára adná magát s a törvényjavaslatot miharább törvényerőre emelné.

Karácson Gyula alispán Szeghegyen.

— A szeghegyi műút megnyitása. —
(Saját tudósítónktól.)

Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán mult hó 26-án vette át az ujonan épült szeghegyi műutat s ez alkalomból a környék lakossága a legnagyobb ünnepélyességgel fogadta az illusztris alispánt, aki ezen ut kiépítésével ismét fényes tanujelét adta a vezetésére bízott vármegye iránti atyai gondoskodásának. Az ünnepségről, mely a megye lakosságának ismételtén őszinte ragaszkodásának volt kifejezője a vármegye alispánjának illusztris személye iránt, tudósítónk a következőkben számol be:

Karácson Gyula kir. tanácsos, vármegyénk atispánja május hó 26-án a hegyes—feketehégyi vasuti állomástól Szeghegy községig kiépített műút átvétele céljából Kovács temesvári műszaki tanácsos, Sztankovits György kir. főmérnök, Bertolinó Sándor tb. m. főjegyző, Városov Károly és Kende Ignác mérnök kíséretében Szeghegy községbe érkezett.

Bácsfeketehely, Szeghegy és Kishegyes községek közönsége impozáns módon fogadta alispánunkat. Az indóháznál a három község intelligenciája, elüljárósága, a bácsfeketehelyi és kishegyesi tűzoltóság egyesített diszcsapata és a polgárság nagy tömege jelent meg. A vonatról leszálló alispánt Császár főszolgabíró a járás, Limbek jegyző pedig a három község nevében üdvözölte. A szép beszédek, a dörgő éljenezések és a nagy fogadó közönség láthatólag kellemesen lepték meg és meghatották alispánunkat, aki szép szavakban köszöntö meg a nem várt fogadtatást. Ezután a tűzoltó diszcsapathoz lépett, ahol Medveczky főparancsnok tette meg jelentését.

Ezután kocsikra ült a közönség s megindult az átveendő műt felé. Mintegy 15—20 elegáns fogat és 70—80 kocsiból állt a menet. A műt feljárdójánál Szeghegy község képviselőtestülete, hangos zeneszó és zászlóerdővel fogadta a vármegye illusztris alispánját. Itt Gerber szeghegyi aljegyző mondott szép üdvözlő beszédet, mire Karácson Gyula alispán szívéhez szóló szavakban válaszolt.

Szeghegy községbe érkezvén, ismét zeneszó és folytonos mozsárdörgés hirdették az utcákat és tereket ellepő lakosságnak a kedves vendég jelenlétét. A község háza tanácstermében újból Császár Péter, majd Bácsfeketehely község közönsége nevében Kozma Dezső, Kishegyes község nevében pedig Limbek Pál üdvözölte az alispánt.

A hivatalos aktus elvégzése után ugyanaz az ember- és kocsitábor kísérté ki a szeretett alispánt, amelyik fogadta. Szívélyes bucsuzás után, lelkes éljenezés közben a vonat elrobogott.

A jelenlevők egyik előkelő tagja megjegyezte, hogy ilyen fogadtatásban még egy miniszterelnök is ritkán részesül.

Vármegyei közigazgatási bizottsági ülés.

A vármegyei közigazgatási bizottság f. hó 3-án délelőtt tartotta meg a vármegyei székház kis tanácstermében rendes havi ülését Latinovits Pál főispán elnöke alatt. Jelen voltak: Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán, Vojnits István főjegyző, Scultéty Ferenc árvaszéki elnök, Pribil Ernő főügyész, dr. Pávlovits Simon főorvos, Szigethy Vilmos kir. pénzügyigazgatóhelyettes, Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő, Sztankovits György kir. főmérnök, Rác György közigazgatási előadó, Piukovits József, Latinovits Géza, dr. Molnár Károly, Szemző István bizottsági tagok, Sztrilich Béla, a közigazgatási bizottság állandó jegyzője.

Adóügyek.

Szigethy Vilmos h. pénzügyigazgató a közadók 1903. évi május havi állásáról szóló jelentésében közli, hogy az ex lex állapot az adóbefizetés tekintetében semmiféle hátránnyal nem járt és az adózó közönség eleget tett az adófizetési kötelességének. A közadók állása a következő: egyenes adóban 3.654.450 korona 58 fillér, hadmentességi díjban 12099 korona 52 fillér, bélyeg- és jogilletékben 893.906 korona 91 fillér, fogyasztási és italadóban 366.464 korona 38 fillér, tanítói nyugdíjban 53369 korona 92 fillér, országos betegápolási pótdóban 75586

korona 36 fillér. Házadómentesség nem engedélyeztetett.

Tanügy.

Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő jelentéséből kiemeljük, hogy a múlt hóban Temerin, Járek, Kiszács, Piros, O- és Ujfuttak, Bulkesz, Petrovác, Glozsán, Begecs és Pivnica községek iskoláit látogatták meg. A közigazgatási bizottság ezen jelentésből arról győződött meg, hogy Temerin községben a róm. kath. elemi iskola egyes tantermei zsufoltak és a tanköteles gyermekek a meglévő helyiségekben el nem férnek, a községben pedig óvoda még nem létesült; Kiszács községben az ág. ev. iskola a nagyszámú tankötelesek befogadására elégtelen és 2 új tanteremre van szükség. Ugyanezen bajok vannak Petrovác és Pivnica községekben. A jelentés még az évzáró vizsgák korai megtartásáról számol be.

Állategészségügy.

Kuszenda János m. kir. állatorvos szakszerű és alapos jelentésében közli, hogy az állatbetegségek közül lépfene, veszettség, takonykór, hólyagos kiütés, rühkór, sertésorbanc fordult elő. Sertésvész Ofuttak, Begecs, Bácsbukin, Osoóvé, Csantavér, Szeghegy, Titel, Tiszakálmánfalva, Obecse, Bácspetrovoszelló, és Szilbás községekben lett megállapítva. A felsorolt ragadós állati betegségek megállapítása alkalmával mindenütt az óv és elfojtó intézkedések megtételre kerültek. Az állategészségügyi szakszolgálat a vármegye területén a lefolyt hóban Kuszenda János kir. főállatorvos vezetése alatt kifogástalan volt. A legnagyobb gondossággal vezeti a közigazgatásilag igen fontos szakszolgálatot.

Ügyészség.

Kerékes János kir. ügyész jelenti, hogy a felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki fogházban a rend és tisztaság példás, a felügyelet és biztonság kifogástalan, szökési eset nem fordult elő. A zombori fogházban a múlt hó folyamán 82 letartóztatott volt. Az egészséges, munkaképes, jogérvényesen elítéltek kivétel nélkül részint házi, részint nyomdai munkával foglalkoztatnak, mely munkák után a múlt hóban az állam részére 72 kor. 92 fill., a rabok részére pedig 87 kor. 14 fill. jövedelem jutott.

A fogház Karácsonyi László felügyelő ügybuzgó és szakavatott vezetése alatt jó és szabályszerű. — A hódsághi, bácskulai és apatini kir. járásbírósi fogházakban ugya rend és tisztaság, mint a felügyelet és közbiztonság kifogástalan.

Közegészségügy.

Dr. Pávlovits Simon főorvos jelentése szerint a múlt hóban a közegészségügyi viszonyok kedvezőek voltak. A körmozgalom tetemesen csökkent. A betegségek közül a ronsoló toroklob, a vörheny, a kanyaró és a hőkhurut fordult elő. Végül a gyermekági láz Överbász és Zentán 3 esettel fordult elő. Trachomás volt 10409, ezek közül 9260 valódi, 1209 trachoma gyanus.

Államépítész.

Sztankovits György kir. főmérnök, az államépítészeti hivatal főnöke jelentésében közli, hogy a törvényhatósági közutak és az azokon lévő műtárgyak kielégítő állapotban vannak.

A bácszsablya—titeli törvényhatósági közut O-, Ujsoóvé és Okér községek közötti 6027 folyóméter hosszú szakaszán az utépítési munkák folyamatban vannak.

Az ada—pádéi révhez vezető 1000 m. hosszú szakaszának műtűt leendő kiépítése befejeztetett. Beszámol a jelentés a zom-

bor—palánkai, bácsbrestováci, a kernyaja—ómorovicai, a baja—mélykúti törvényhatósági utakról.

Árvatgyek.

Frank Mihály dr. árvaszéki elnökhelyettes jelenti, hogy az 1876. évi VI. t. c. 15. §-a, ugyszintén az árvaszéki ügyrend 4. §-a értelmében a lefolyt május hónapban a vármegyei árvaszéknél akadályok vagy összeütközések nem fordultak elő.

Ülést tartott ezenkívül a közigazgatási bizottságnak a munkaadók és munkások közötti jogviszonyokat tárgyaló 1898. évi II. t. c. 72. §-a alapján alakított bizottság, a fegyelmi választmány, a másodfoku erdei kihágási bíróság, a gyámügyi felelősségi küldöttség, melynek előadója dr. Frank Mihály, a megyei pótdó kivetése elleni felszólamlások elintézésére hivatott küldöttség és a házközösség.

A házközösség beszüntetése.

A belügyminiszter a vármegyénkben fennállott csajkás házközösség felelősségi küldöttségét beszüntette és Vojnits István központi előadónak, kamjonkai Szemző János titeli főszolgabírónak és Czallinger József vármegyei tisztviselőnek kiváló buzgó munkásságukért teljes elismerését nyilvánította.

Városi közkórház.

A városunkban fölépítendő közkórház érdekében dr. Poppovits István városi tiszti főorvos, dr. Danninger Adám kórházi orvos, tb. városi főorvos, dr. Huber József kertületi orvos, tb. városi főorvos, dr. Hável József kir. törvényszéki orvos, a zombori orvos-egyesület elnöke és dr. Wollheimer József állami trachomaorvos, a zombori orvosegyesület titkára javaslatot nyújtottak be városunk törvényhatósági bizottságához.

A közérdekű javaslat így szól:

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes városi törvényhatósági bizottság!

Régen vajudó kórházügyünk hatalmas lépést tett előre, midőn a belügyminiszter ur itt járt képviselője dr. Raisz Gedeon osztálytanácsos utján a kórház építését elkerülhetetlenül szükségesnek, elvben és gyakorlatban kivihetőnek mondotta és a maga részéről az erkölcsi és anyagi támogatást megígérte.

Ezen alapon van szerencsénk a közérdekből pártolásra érdemes ügyet méltóságos főispán urnak és a tekintetes törvényhatósági bizottságnak újlag sürgősen figyelmébe ajánlani, mert egyrészt tudva van, hogy a mostani kórház állapota ugya a kis terjedelem, mint a hiányos és ósdi felszerelés miatt tartahatatlanná, másrészt meg, amint azt az alábbiakban részletezett előirányzatok költségvetésben bebizonyítani alkalmunk lesz, Zombor városától az építendő kórház semmi anyagi áldozatot nem kér.

Raisz Gedeon miniszteri kiküldött értesítése szerint ugyan a kórháznak elmebetegosztálylyal való kibővítése nem remélhető, mert az egészségügyi kormány az elmebetegeknek decentralizált telepeken való kezelése helyett a külföldön bevált kolonialis rendszert kívánja életbe léptetni, és a közeljövőben az Alföldön nagyszabású intézetet létesít.

Mindazonáltal egy a mi szükségleteinknek megfelelő 200 ágyas közkórház elmebeteg nélkül is annyira rentabilis, hogy annak jövedelméből még az építésre fordított tőke kamatai is megtérülnek. Nem marad tehát a város közönségére semmi más teher, csak a biztosan jövedelmező intézetbe letett

tökéért elvállalt garancia, aminek fejében Zombor sz. kir. városnak nemcsak hatalmas humanitárius missziót teljesítő intézete lesz, hanem közgazdasági szempontból is sokat nyer vele városunk polgársága.

A létesítendő közkórház évi budgetje mintegy 100,000 koronát tesz ki, mely öszszegnek legnagyobb része helyben beszerzendő természetvényekért, másrészt pedig itteni erőforrásokból kapott munkáért rovatik le. Hozzájárulna ez az intézmény, melyben évenként több ezer beteg fordul meg, a város idegen forgalmának s így anyagi felvirágztatásának emeléséhez is.

A miniszteri kiküldött által is célszerűnek nyilvánított javaslatunk az építendő kórházat 200 ágyra tervezi.

A mostanában moderne épült kórházak költségvetéseiből készült összehasonlítás szerint egy ágyra való férőhely a berendezéssel együtt átlag 2000 koronába kerül s így a közkórház létesítésére az 1902. évi április hó 19-én 79. kgy. szám alatt a kórház céljaira megszavazott 400,000 korona elegendő.

Ha az első időben csak 150 betegre számítunk, a mostani 1.66 korona ápolási díj mellett a kórház napi bevétele 249 korona, évi bevétele betegápolási díjak megtérítése címén 90,585 korona. Ehhez hozzászámítva a kórházalap ezidőszerinti jövedelmét: a kórház évi összjövedelme 92,831.45 korona.

Néztek már most a projektálthoz hasonló terjedelmű kórházak egybevetett költségvetései alapján mik ezzel szemben a kiadások.

Az élelmezésért jelenleg átlag 60 fillért fizettünk egy beteg után. Saját kezelésben 80 fillért szánva egy beteg élelmezésére, jelentékenyen jobb ellátásban részesülnek betegeink, és akkor egy napi élelmezés kerülne 120 koronába, egy évi élelmezés 42,800 koronába.

Az összesített kiadások a mellékletben csatolt részletes költségvetési előirányzat szerint a következő főtételekre oszlanak meg:

Betegek élelmezése	42800 kor.
Tiszti fizetések	11600 "
Bérek	5500 "
Gyógyszerek, kötőszerek, műszerek pótlása	5000 "
Fűtés és világítás	3000 "
Vegyések	2000 "

Összesen . 72200 kor., mely összeget a kórháznak minimálisan 92,831.45 koronára becsült jövedelméből levonva, marad feleslegül 20,631.45 korona. A kórház fentartása tehát a városnak mint jogi személynek semmi áldozatába nem kerül, sőt az ápolási díjaknak a tényleges kiadásokhoz mért és a fentiekben 20,631.45 koronában kitértetett fölöslegéből még az építésre felvett 400 ezer koronányi kölcsön annuitásos törlesztésére is elegendő fedezet jut (400,000 × 5% = 20,000 kor.).

Amennyiben a kórház létesítése a prelimitált összeget tullepné, vagy ha az első éveknél beteglétszáma a költségvetést teljes összegében nem fedezné, Ráisz Gedeon miniszteri kiküldött kijelentése szerint a nagym. kir. belügyminiszter ur az építési kölcsöntöbblet (50—100,000 korona) kamatainak, illetőleg a netáni deficit pótlásának erejéig az ápolási díjakat a zombori közkórházra vonatkozólag az 1898. évi XXI. t. c. 14. §. alapján mindaz ideig oly arányban felemeli, amily arányban azt a kórház háztartásának egyensúlya megköveteli és amíg a kölcsön törlesztve nem lesz.

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

A miniszteri kiküldöttnek méltóságos főispán ur, a polgármester és az egészségügyi bizottság tagjai előtt tett ezen kötelező erejű kijelentése szerint tehát bizonyosak vagyunk abban, hogy a közkórház létesítése a legcsekélyebb terhet sem rója a város polgárságára,

az iránt sem vagyunk kétségben, hogy a mostani kórház céljainak meg nem felelhet, és miután azt sem kell hosszasan bizonyítanunk, hogy az építendő 200 ágyas közkórháznak 100,000 koronát meghaladó összeggel dolgozó háztartása az általános pangásból mennyire kiemelne városunkat, tiszteletteljes javaslatunk odaszól:

mondja ki a tek. törvényhatósági bizottság, hogy a közkórház létesítését elodáztatatlannul szükségesnek tartja,

hogy annak létesítését elhatározza, és hogy annak felépítésére az 1902. április 19-én 72. kgy. szám alatt megszavazott 400,000 koronányi a kórház jövedelméből annuitásokban törlesztendő kölcsönt felveszi, és hogy a vonatkozó tervek beszerzése iránt sürgősen intézkedik.

Közérdekű javaslatunkat a törvényhatósági bizottságnak ügybuzgó figyelmébe ajánlottam, vagyunk stb. (Aláírások.)

A Ganz cég körlevele a városatyákhoz.

A Ganz és Társa cég a következő körlevelet intézte a városi törvényhatósági bizottsági tagokhoz:

Tekintettel arra, hogy a zombori elektromos világítás ügye már a közeljövőben döntésre kerül, — bátrak vagyunk egyidejűleg a cégünk által tervezett és épített nagyobb elektromos világítási telepek ismertetését tartalmazó prospektust becses címére megküldeni, kérve, hogy azt szives figyelmére méltatni sziveskedjék.

Bátrak vagyunk megemlíteni, hogy cégünk volt az, mely hazánkban az elektrotechnikai ipart meghonosította s azt a tökély oly magas színvonalára emelte, hogy elektrotechnikai gyarmányaink ma már nemcsak az egész kontinensen, hanem a tengeren túl is kiváló elismerésnek örvendenek. De nemcsak megteremtettük az elektrotechnikai ipart, mely cégünk gyarmányai révén hazánkban ugye az ipar speciális iparává fejlődött, hanem még most is mi vagyunk az egyedüli cég Magyarországon, mely az elektrotechnika keretébe vágó összes gépeket és készülékeket idehaza, saját műhelyeiben gyártja, ahol még a jelenlegi rossz munkaviszonyok mellett is közel 4500 munkás és mintegy 900 tisztviselő család talál tisztességes megélhetést.

Ez a tény arra a reményre jogosít bennünket, hogy Zombor város közönsége, midőn az elektromos világítás kérdésében dönteni fog, — tekintettel lesz a hazai ipar nehéz helyzetére, arra a kitartó küzdelemre, amelyet különösen az osztrák ipar a hazai iparral szemben folytat és ezért a hazai ipart, — de különösen azt az iparágat, melylyel a magyar mérnöki és munkás kar az egész föld kerekén tekintélyt vívott ki magának — nem fogja mellőzni.

Végül még csak azt a körülményt bátorodunk kiemelni, hogy nagy súlyt fektettünk arra, hogy Zomborban mintaszertlen megépített és vezetett telepet létesíthessünk. Ez készített bennünket arra, hogy Zombor városának terveinket és évtizedes tapasztalatainkat rendelkezésére bocsássuk és ezért

vállaltuk el a város elé terjesztett bérlet-szerződés révén nemcsak a telep üzemével járó műszaki, hanem a teljes kereskedelmi kockázatot is.

Tettük ezt abban a meggyőződésben, hogy Zombor város közönsége méltányolva ez ügyben éveken át kifejtett tevékenységünket, a villamos telep építésére nekünk a megbízást megadja.

Ezeket Tisztelt Cimednek becses figyelmébe ajánlva és pártogását kérve, maradunk Budapesten, 1903. évi június hó 2-án kiváló tisztelettel Ganz és Társa vasöntő és gépgyártársulattal (Elektromos gyár.) Cserháty s. k., Neustadt s. k.

Eisenhut Ferenc.

1857—1903.

Csillag bukott alá a magyar művészet egéről . . . fényes, ragyogó csillag . . . alábukott abba a láthatatlan ürbe, amely az örök semmi, a vég, a megsemmistlés . . .

A teremtés, az alkotás eszköze: az ecset kihullott az istenektől vezérelt kézről, a palletta hangos koppanással csapódott a földre s a műterem nagy csendességében zokogva borult a Genius: . . . Eisenhut Ferenc tetemére . . .

Most már ott van: . . . Ott, ahova vágyott, ott, ahová kerülni jogot szerzett ecsetének minden vonásával, szívének minden dobbanásával: az örök művészetek honában, a menyországban! . . .

Hiszen a művész földi élete: egy kedves törekvés, elérni a menyországot! Elérni az örök szépet és ott pihenni örökre örökre!

Eisenhut Ferenc elérte vágyát: fenn van azoknak társaságában, akik soha meg nem haltak, akiknek földi élte nem volt élet, csak egy ábránd és akik élni fognak örökké.

Művész volt, magyar művész — és a mi fiunk! Itt születt a Duna mentén az aranykalászos bácskai rónaságon. Itt élte gyermekéveit a kék folyó partján és itt hallgatta a rejtett fátyolos madárdalt, az aratók dalát és itt merengett el a szerémi erdők titokzatos suttogásában.

. . . Sokan hallják a fülemülét csattogni, sokan a lányokat nótázni, sokan mennek el a sötét erdők mellett — de csak észre se veszik azokat. Elhaladnak a dalos leány mellett, el a sötét erdő mellett — ridegen, érzéketlen kalmár lélekkel.

Ezek az emberek csak emberek — s idővel nyomtalanul tűnnek el a nagy semmi-ben. Senki sem kérde a nevüket, senki — hová mentek? A fülemüle is csak csattog búsán, mélyen tovább, a szép lány is szerelmesen folytatja nótáját, az erdő suttogása sem szűnik meg egy pillanatra . . . szövi a lomb a meséket: tündérekéről, tovább, tovább . . .

De aki megérti, aki elhallgatja őket, aki benne él lelkek sejtelmével az erdők meséjében . . . az nem hal meg soha sem: csak felköltözik egy szebb hazába, ahol minden dal, ahol az egész élet egy gyönyörű szép mese . . . csak a szívét hagyja nekünk.

Igy értette meg mindent a palánkai ábrándos fiú, kinek nagynak kellett lennie, mert nagy volt a szive: mindent befogadott . . .

Ezzel a hatalmas szívvel indult el a nagyvilágba — hirt, dicsőséget szerezni és megértetni az emberekkel: miért sötét az erdő, miről suttognak a lombok!

Abrándos lelkét az a titokzatos világ ragadta meg, mely telve van rejtelemmel. Abol minden szó egy elárult varázslat, ahol az emberek még nem élnek e kort, hanem a tündérregékkel teli multat: ez a világ a kelet világa volt, Eisenhut Ferenc csásos tündérszigete. A kelet tűzes pompája élő és holt anyagban, annak ragyogó színessége elbűvölte lelkét és kiapadhatatlan termékenység-gel inspirálta művészi fantáziáját.

Ott élt a seyek ábrándos honában s a forró tuniszi estalkonyat alatt, midőn a sivatag felől vérvörös világot vetett az izzó szemhatár, a tenger felől pedig lágy szellő kelt birokra a sivatag hevével, ebben a kabalisztikus millióben csapongtatta fantáziáját a lapos tetők fölött és látta megnyitni a hárem bűbajos világát...

Minden képe egy andalító keleti románc; melynek megvan talán a biblikus hatása is, de megvan egy soha nem látott és birtelen feltáruló, veszedelmekkel teli világnak izgató varázsa.

Ismeretlen alakok, akikkel a mai életben soha nem találkozunk, de akiket oly jól ismertünk a mörök aranyománcu meséiből, akiket ott látunk járnai az Albambra arabeskes arkádjai alatt, ha e meseéptület képét csodáljuk... mind, mind megvannak örökítve Eisenhut bűbajos keleti képein. Barna bőrtű szerelmes mór leányok kéjesen hevernek a mesés szőnyegeken és sötét hajuk mint a tenger hullámként a lábaiknál meghunyászkodó párdue csikos szőrén és ábrándoznak a félmeztelen bronzbőrű harcosokról, aki mint a villám száguldanak végig a forró sivatagou, rabolnak, gyilkolnak, ... hogy estére hazatérve sebzett homlokukra megkaphassák a leány tűzes csókját...

Szesélyes változatokban ott vannak ezek a mesealakok Eisenhut minden képén, felséges ecsetének csodás alkotásában...

E genre-ban az ő fantáziája utolérhetetlen volt. Már fiatal korában a közfigyelem feléje fordult és a műértők elragadtatással szóltak alkotásairól. — Első nagyszabású képe a „Gyógyítás a koránál“ volt, 1883-ban nagy díjat nyert. Követték ezt sorjában azután a nagyhirű bácskai mester többi pompás alkotásai: „Gül Baba halála“ Ófelsége birtokába került, ugyszintén az előbbi is, „A tiffiszi pénzváltók“, „Írástudó“, ázsiai utazásából a híres „A bakui tatáriskola“, „Rabszolga vásár“, „Hadizsákmány“, majd a „Kairói iskola“, Mesemondó asszony“, „Az álom“ — a nemzeti muzeum birtokában vannak.

Eisenhut Ferenc a miénk volt — Német-palánka szülőtte — mint ember, de mint művész az egész világ, ahol mindent ismerték nagy nevét. De büszké mi vagyunk reá elsősorban, mert szűkebb hazánknak birt, dicsőséget szerzett művészetével, nevével!

Hiszen oly kevesekkel dicsekedhetünk, — oly kevesekről emlékezhetünk. Kétszeres tehát a gyász, mely halálával bennünket ér és kétszeres a fájdalom: mert a magyar művészetnek vesztesége sujt le és előtér a zokogás, mert nem él többé a mi bácskai büszkeségünk, nem szerez birt, dicsőséget, babért szülőföldének.

Emléke azonban élni fog örökre és minden bácskai földi büszke tekintettel fog gyönyörködni abban a hatalmas műalkotásban, melyet sajna, birtokunkban csak az egyedülnek mondhatunk — a vármegyei székház nagytermében levő „Zentai csatában“.

E kép már most kétszeresen féltett

kincstünk, mert az, aki alkotta, aki belélehelte a csatazajba magyar szívének szent lelkesedését, akinek, ha a külföldön élt is, csak a magyar haza dicsősége volt leghőbb vágya... nincsen többé...

Fátyolt borít a Génius homlokára... könnyei hullanak. Sir, zokog! Odakinn a német földön pedig, most szegednek le egy nehéz érekeposót...

T. Z.

H i r e k.

Személyi hírek. Báró Leitner József vezérőrnagy, a cs. és kir. budapesti gyalogdandár parancsnoka szerdán és csütörtökön városunkban tartózkodott és szemlélt tartott a helybeli közös zászlóalj felett. — Pávay Vajna Albert ezredes, dandárparancsnok a tegnapi estén városunkba érkezett a zombori honvédszászlóalj megszemlélésére.

Vacsora Koczkár Zsigmond-nál. Koczkár Zsigmond kir. tanácsos, kir. közjegyző Fabinyi Ferenc kir. táblai elnök tiszteletére m. hó 28-án fényes vacsorát adott, melyen a következő urak voltak jelen: dr. Alföldy Gedeon, Fabinyi Ferenc, Falcione Gusztáv, dr. Falcione Nándor, dr. Falcione Árpád, Fejér Gyula, dr. Gozdu Elek, Hauke Imre, Karácson Gyula, Lallosevits Jakab, Latinovits Pál, dr. Molnár Károly, dr. Pávlovits Simon, Pribil Ernő, Scultéty Ferenc, Szedressy Ödön, Thurszky Jenő, báró Vojnits István. A pompás menü a következő volt:

Toque et Homaro au Mayonaise
Sauce Hollandaise
Leányka.
Coeur Filets de Boeuf Medicis
Pomme de Terre et Pois Verts
Chateau Palugyay.
Ragout de Veru Aux Truffes
Díószege rizling
En Carafe.
Oie et Poularde de Styrie Roties Salade
Veuve Clicquot Posardin.
Glaces Ananas et Fraise.
Fromage
Fruits Assortis
Pâtisseries
Tokai
Café
Cognac.

Az ügyvédői majális, amint azt megírtuk, május 30-áról június 13-ra lett halasztva, mert az idő kedvezőtlen volt. Jó lenne, ha a rendezőség arról intézkednék, hogy június 13-án talán már ne halasztassák, hanem ha e napra is kedvezőtlennek ígérkezik az idő, akkor a mulatság nem a parkban, hanem az Elefánt éttermében legyen, ahol a multkori ügyvédői mulatság is oly jól sikerült.

Érettségi vizsgálatok a felső kereskedelmi iskolában. A zombori felső kereskedelmi iskolában a szóbeli érettségi vizsgálatok e hó 8-án kezdődnek és 10 évi nyervek befejezését. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium részéről miniszteri biztos: dr. Kunoss Ignác, a m. kir. keleti akadémia igazgatója; a kereskedelmi miniszterium részéről miniszteri biztos: Kulinyi Zsigmond, a szegedi kereskedelmi és iparkamara titkára, a „Szegedi Napló“ főszerkesztője.

Kérelem. A Schweidel-szoborra való adakozás végett mult év végén kibocsájtott gyűjtőívek tartóit tisztelettel kérem, hogy a gyűjtőíveket, amennyiben gyűjtésük folytán már nem reménylenek további eredményt, címre beküldeni sziveskedjenek. A szöveg-lap levágható, csupán csak a számozott gyűjtőlap küldendő vissza. Akik gyűjteni szándékoznak, kérem tudassák velem, hogy címükre gyűjtőívet küldhessek. Vértési Károly, a Schweidel-szoborbizottság elnöke.

Kiállítás. A zombori állami főgimnázium ifjusága rajzkiállítást rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja. A kiállítás megtekinthető az intézet rajztermében folyó hó 11-én és 14-én délelőtt 9—12-ig és délután 3—6 óráig.

Végzetes szerelem. Városunk közönsége a legnagyobb megdöbbenéssel értesült ama szomorú hírről, mely a fővárosi lapok nyomán Vécsey Ervin huszárhadnagy öngyilkossági kísérletéről szólt. A fővárosi lapok — bár elég hamis adatokkal fűszerezve — teljes részletességgel közölték a szomorú esetet, melyben oly gyásos szerepet játszottak Csongori Mariska, az immár megboldogult kedvenc primadonna, kinek művészetében, bájos játékában a mult szezonban alkalmunk volt gyönyörködni, és Vécsey Ervin, a derék, életerős, fiatal katonatiszt, Vécsey Károly nyug. vármegyei alszármvevő fia, kit általán kedvelték városunkban. A viszony itt kezdődött Zomborban a mult télen, amidőn Monori társulatával Csongori Mariska itt tartózkodott. Ugyszólván szemtanui voltunk e szerelemnek, mely itt kezdődött, itt vált annyira szenvedélyessé, hogy végre életet követelt áldozatul. A fiatal huszártsist a legnagyobb odaadással csüngött az imádott asszonyon és estéinkint, amidőn Csongori fellépett, elárasztotta mindenkor szebbnél szebb csokrokkal, virágokkal a színpadot. Amint a szezon végével Csongori Mariska, aki már az időben beteg volt, leányával a 14 éves Lilivel Zomborból távozott, Vécsey Ervin követte. Együtt éltek a fővárosban, mintán Vécseynek ezredétől, a szombathelyi 11. Windisgrätz-ezredtől szabadsága volt, „Vértesy Ernő és neje“ név alatt. Hogy ezen idő alatt mint folyt tovább a viszony, mily körülmények jöttek létre, melyek végre drámát provokáltak, azt nem kutatjuk, mert végre is ez a két szerelmes szív benső ügye volt. De mindenesetre nagyon sok téves adat volt a fővárosi lapok híreiben, melyek szenzációhajhászás okából a legnagyobb képtelenségeket kürtölték világra. Tény az, hogy Vécsey Ervin mult csütörtökön a kora reggeli órákban Csongori Mariska halálos ágya előtt halántékon lőtte magát és a szerelmes asszony pedig ugyane napon pár órával a megrendítő eset után elköltözött a reá nézve oly szomorú földi életből. Vécsey Ervint a XVI. számú helyőrségi kórházba szállították, ahol nyomban a leggondosabb ápolás alá vették. A megrendítő katasztrófát stürönyileg tudatták Vécsey édesatyjával, aki rögtön felutazott a fővárosba. Vécsey Károlyné urasszony leányával fönn volt a fővárosban és ott értesült fia végzetes tettéről. A mélyen sujtott anyára a hír rettenetes hatással volt, úgy hogy több ízben elájult fiának betegágya előtt s jelenleg súlyosan beteg. Hiteles forrásból nyert értesüléseink szerint Vécsey Ervin állapota fokozatosan javul, a beteg színtelen eszméleténél van, láza igen gyenge s így biztos remény van arra, hogy sikerülni fog őt megmenteni az életnek. A sebesültet dr. Gömörly főorvos kezelte és a golyót is nemsokára el fogják távolítani. E megrendítő eset leverő hatással volt mindenkire, akik a családnak tisztelői és mindenki osztozik a szülők fájdalmában. Vécsey Ervin vőlegénye volt egy előkelő hidegkuti földbirtokos leányának s így kétszeresen lesújtó volt a szomorú eset a szegény szülőkre nézve. — Csongori Mariskát szombaton temették el s előzőleg kétségtelenül megállapították, hogy ő is öngyilkos lett, 10 csomag gyufaoldatot ivott, mely halálát okozta.

Templomi ajándék. Grosser Géza rigyicai jegyző és neje Szedressy Mariska díszes öröklámpával ajándékozták meg a rigyicai r. kath. plébániatemplomot. A szép ajándékért ez uton is köszönetet mond nekik a plébániahivatal.

Irodalmi estély. R. Kovács Laura budapesti felsőbb nőnevelő intézet volt igazgató tulajdonosa és országos hírnevű műszavaló (recitátor) imitátor és énekművész nő folyó évi június hó 6-án a színházban tréfás estélyt tart a nőgyelet javára. Az estély műsora: Arany, Petőfi, Vörösmarthy, Tompa, Czuczor, Madách, Gyulai, Thaly, Bartók, Ábrányi, Kiss, Gabányi, Rudnyánszky, Mindszenti, Szendrei, Heine, Copee, Leopárdi, Eugene jeles költők műveiből van összeállítva 30 különböző jellem alakításban. I. Szakas. A kuruc hősök. Reménydus fiatalember. 80 éves aggastyán 18 éves leány. Földművelő család: apa, anya

és fiuk Pistika. A modern házastársak. II. Szakasza. Az augsyal és a bázi sárkány. A naiva és a szubrette színésznő. Népdal és operette énekesnő. A tragikus művésznő. A recitátor. III. Szakasza. A laikus, a gymnázista és a műszavaló. Az ovodás kisleány. Egy hű férj. Zárókérdés: Mi a szerelem? (Tréfás definíció.) Mi a szerelem a fiatal leányoknál, a fiatal embereknél, a menyecskéknél, az özvegyasszonyoknál, az idős nőknél, az agg-leányoknál, a nőembereknél, az agglegényeknél, az öreg embereknél és az anyósoknál. Az énekrészeket a helybeli zenekar vonós kísérettel követi. Jegyek előre válthatók: Schön Adolf cégnél. Helyárak a rendes színházi helyárak. Kezdeté 8 órakor. Az előadást Schön Adolf rendezzi és melegen ajánljuk a közönség figyelmébe a hírneves műszavalónót.

A zombori felsővárosi óvóegyesület alapszabályainak 9. §-a értelmében rendes közgyűlés minden év első negyedében tartandó. Annál különösebb, hogy ez egyesületben már évek óta se rendes, se rendkívüli közgyűlés nem volt, pedig a közgyűlésnek kellene a költségvetést is évenként megállapítani és a tisztújítást megejtenie. Az ilyen kis egyesületekben, ahol a tagok örülnek, ha valaki a sokkal több fáradsággal, mint megtiszteltetéssel járó elnökséget egyáltalán elvállalja, a tisztújítások ugyanis csaknem mindig egyhangulag szoktak történni és rendszeren a régiok maradnak a hivatalaikban, akikkel meg is vannak a tagok elégedve, ezzel is kevesebb az ok arra, hogy ne tartsák meg a törvényt. (Beküldetett.)

Kegyuri bizottsági gyűlés. Zombor szab. kir. város rom. kath. kegyuri bizottsága plunkdósd hétfőjén rendkívüli közgyűlést tartott Dekker Pál h. elnök elnökelete alatt. Néhány kisebb jelentőségű ügyek elintézése mellett — melynek nagobbbrésze számlák folyósítása volt — Paul Kálmán ügyész indítványára Széchényi Jenő kanonoknak azon nemes, vallásos szép tettéért, hogy a kistemetőben saját költségén egy díszes kápolnát építtetett és azt a rom. kath. hitközségnek ajándékozta és annak fentartására is alapítványt tett, nemsokára kegyurkönyvileg köszönet szavaztassék, hanem azt egy deputáció vigye el Nagyváradra a kanonoknak, egyhangulag elfogadtatták. A küldöttség tagjaiul meglettek választva: Dekker Pál, Latinovits Szaniszló, Bittermann Nándor, Frey Imre, Paul Kálmán, Zsulyevits Ernő, Falcione Gusztáv, Szondy Mátyás, Loógó Simon, Veszelovszky Péter, Pekánovits András és dr. Donozlovits Vilmos.

Gyászhir. Zsuffa András, városunk egy régi derék polgára folyó hó 2-án élete 82. évében elhunyt. A megboldogult néh. boldog emlékü Zsuffa Vince zombori főgimnáziumi tanár édes apja volt. Temetése tegnap délután nagy részvét mellett ment végbe.

Egyházlátogatás. Belohorszky Gábor bacs-szerémi főesperes május hó 29-én megjelent Cservenkán, hogy az ottani ág. ev. gyülekezet beléletébe beható pillantást vessen. A tapasztaltak fölött az elnökelete alatt megtartott preszbiteriális gyűlésen teljes megelégedését fejezte ki s különösen nyilvánította tetszését a hitközség áldozatkészsége fölött, melylyel a régóta rosszkarban volt iskola-épületet lerombolta s teljesen újból építi fel, három igen tágas, modern s az előirt szabályoknak teljesen megfelelő tanteremmel és tanítói lakkkal. Ezen építkezés költségeihez Leibach Péter egyházközségi felügyelő 5000 koronával járult, mely nagylelkű adományért a főesperes meleg köszönetet mondott az esperesség és a gyülekezet nevében. — Itt emlitem meg, hogy a Leibach család az említett 5000 korona építkezési költségen felül az egyházközségnek már előbb is 6000 koronányi alapítványt tett s reméljük, hogy a nemesen érző alapító család részére a felsőbb elismerés el nem marad.

Gyászhir. Schöffl Károly es. és kir. elsőosztályú százados a 38. sz. hadosztály tüzérezredben, Pocskay Sándor városi főttgyész veje, múlt hó 27-én életének 48. évében Eszéken elhunyt. Temetése m. hó 29-én nagy részvét és katonai gyászpompával ment végbe.

Az apatini jegyzőgyilkos ügyének esküdtészeki tárgyalása hétfőn veszi kezdetét. Ez alkalommal, amint azt már jeleztük, a tárgyaló terembe csak névre szóló belépőjeggyel lehet belépni. Ezen jegyek dr. Gozadu Elek törvényszéki elnök úrnál kaphatók a hivatalos órák alatt. Jegy nélkül a belépés nincsen megengedve.

A bezdáni önkéntes tűzoltótestület júnialisa. Az égiek irgalmasabbak voltak derék, jó tűzoltóink iránt, mint az „Ügyelő“, amennyiben verőfényes napot ítélték nekik s a tolakodó felhőket más vidékre terelék, hol talán kékebb az ég, zölddebb a föld, kevesebb az adó és több jut ki a júnialisból — mint nálunk „pribékek“nél. Kora reggel a tűzoltóbanda takaródó zenével járta be a községet, pontban 9 órakor pedig harsogó muzsikával indultak a kirándulók az ugynevezett Révduna erdőbe, hol pazar zászlódisz, imponáns diadalkapu és arnyas lombátorok várták az érkezőket. Az indulást megelőzőleg kedves meglepetésben részesítették a tűzoltók agilis főparancsnokukat, Csirszka Konrádot, aki e testületnek fenállása óta fáradszóna főnöke. Egy rózsabokrétát nyújtottak át főnöküknek hálás szavak kíséretében, mintegy elégtelképen ama cikkért, mely a „Bácska“ 41. számában „Egy élvezetes júnialis“ cím alatt jelent meg. Tagadhatatlan, hogy a tűzoltótestület meghívója szövegezésében botlás történt és a fölött kritikát gyakorolni — miután a meghívó nyilvánosságnak van szánva — jogában áll mindenkinek. Ha valaki bünt követ el, el kell szenvednie a büntetést is. Ez az arany igazság. Meg vagyunk győződve, hogy az „Ügyelő“ ur tollára is csak a bohém kedélyesség adta a „pribékek“ kifejezést. Hogy mindenki jó viccenek magyarázta az egész dolgot, azt igazolta az az óriási nagy és szép közönség, mely a mulatóteret és a buffetsátrakat ellepte. Láttunk sok vidékieket is: Zomborból, Bajmokról, Kisköszegről és Monostorszegről. Folyt a tánc tűzzel, lankadatul. Közben volt confetti dobálás, szerszertin, léggömb felbocsátás, számár-verseny. A világposta képezte a legnagyobb érdeklődést. Levelezőlapokat árusítottak: Bence Mariska és Boriska, Perr Mariska, Jambor Klárka, Frank Mariska és Takáts Nina kisasszonyok. A legtöbb levelezőlapot Perr Mariska k. a. adta el, míg a legtöbb levelezőlapot kapta Frank Mariska k. a. Mindkét kisasszony emlékkönyvet kapott jutalmul. — A pompásan sikerült júnialisnak legkimagaslóbb része azonban a lampionos bevonulás a községbe és a csatornán uszó, remekül kivilágított óriási csolnokról feleregetett tűzijáték volt. Minden egyes tüzes röpentyűt viharosan megéljenzett a parton álló rengeteg néptömeg. Közben a tűzoltóbanda játszott, majd pedig a dalárda éneke csendült fel a fényárban uszó csolnokról. — A minden tekintetben kellemes kirándulást ismét tánc fejezte be a Frank-féle vendéglő helyiségeiben, mely virradatig tartott, feszelen jó kedvben. A júnialis 120 korona tiszta jövedelmet hozott a tűzoltótestületnek. (Hogy a mulatság ily szépen sikerült, annak legjobban örül az: „Ügyelő“.)

Záró vizsga. Deszpotzentivánról írja tudósítónk. Szép ünnepegy folyt le a deszpotzentiváni ev. ref. imaházban. Az egyház derék tanítója Rapp J. tartotta meg növendékeivel a tanévet záró vizsgát. A vizsga a magyar nemzet imájával kezdődött. Meglepető volt a tanulók késztültsége a magyar nyelvben és történelemben, amely szép eredmény Rapp J. tanító érdeme.

Műkedvelők előadása Óbecsén. Az „Óbecsei polgári magyar dalkör“ szini osztálya plunkdósd hétfőjén sikerült műkedvelői előadást tartott. Gárdonyi Gézának „Annuska“ című vígjátéka került előadásra oly pompás anyagi és erkölcsi sikerrel, hogy arra méltán büszke lehet Szmik Gyula a szini osztály igazgatója. A jól begyakorolt műkedvelők a szép és előkelő közönség jelenlétében remekül játszottak. A címszerepben Schvarcz Rózsika kisasszony remekelt. A zárdából kikerült iisza, ártatlan leány szívet oly kedvesen személyesíté, hogy szinte látszott rajta a zárdá himpora. Pompás partnere volt Sárka

szerepében Brettneider Matild kisasszony, aki az érzelmi változásokat élethűen adta és Annuskával együtt sok tapsot nyert. Vrchovszky Arpádné urnó, mint Nagy Istvánné a komoly, aggódo és szerető szülőt mindvégig természetességgel adta. Kisebb szerepben, de nagyon kedves volt Schumacher Zsófi kisasszony, ki Kati szolgálót személyesíté. A hölgyek mindegyikét a közönség csinos csokrokkal tüntette ki. A férfiszereplők közül Losonczy Antal a János barát eredeti maszkiájával és gyakorlott játékaival szerzett sok derűtséget. Kramer Nándor mint Nagy István volt kiütő. A leányaért aggódo apát, az adósággal küzdő dzsentrit jól személyesíté. Erthetően beszélt, higgadtan játszott. Vrchovszky Arpád mint Tétény, az örökös agglegény tetszés mellett mondta el az ő régi, megrogzött meggyőződéseit és hozott a darabba hangulatot. Terék Mátyás kettős szerepben is játszott, mint plébános és mint prépost, ez utóbbiban különösen jó volt. A hős szerelmes Balogh Miklóst Baróczius János személyesíté. Vas Imre tanítót Varnyu István játszotta egészen jól. Lantos Józsefnek is kettős szerep jutott. Előbb Holdován uszorast személyesíté, amikor pompás maszkija keltett derűt; azután mint falusi szabó, részeges iparos keltett habotát. Marci inast Weigner Károly adta. Kis szerepébe is tudott annyi életet önteni, hogy egy izben kitapsolták. Kisebb szerepe volt még Schumacher Jánosnak. Élvezettel hallgatta a közönség azt a remek kettős éneket, amit Schvarcz és Brettneider kisasszonyok a III. felvonásban énekeltek. Az előadás végén kihívták az összes szereplőket, majd Szmik Gyula igazgatót is, akit zajosan megéljenzettek. — A minden izében sikertült műkedvelői előadás után tánc volt, amely reggel 5 óráig tartott. — s. —

Vasuti szerencsétlenség. Emberhalállal és egy két éves gyermek csodálatos menekülésével végződő vasuti szerencsétlenség volt kedden d. e. a zombor—szabadkai vonalon levő 132. számú vasuti órház előtt. Délelőtt fél tíz óra felé a rendes menetsebességgel robogott a zombori gyorsvonat Szabadka felé. A 132. ik számú órház pályára Odor Gulyás József a tálcával kezében szabad vonalat jelezve, várta a vonatot. Már az órházhoz közel robogott a vonat, amikor a pályádr észrevette, hogy a kis két éves Antal nevű gyermeke szalad a sínpar között a közeledő gyorsvonat felé. Az apai szeretet és életmentés nemes érzetének engedelmeskedve, rohant most a pályádr a gyermek felé, aki a feléje futó órtól megijedve a sinek közül ki akart futni. Egy pillanat választotta el a végzetes szerencsétlenségtől. A másik pillanatban a gép elé alkalmazott kotróke feldobta a kis fiút, aki a gép elején levő mélyedésbe hullott és benne is maradt. A másik pillanatban a gép tárcsája homlokon vágta az önfeláldozó vasuti őrt, az atyát s három ölnyre dobta el a sinektől. A következő pillanatban, de már későn, megállt a gép. A vonatról ijedten ugráltak le az utasok, közöttük egy katonarvos és Schmausz Endre főispán is. Az első dolguk volt a kis gyermek után kutatni, akit vérezve ajkán és orrán, jelentéktelenül megsértülve s ballában töréssel találtak meg a gép elején életben. Ezután az órház szaladtak. Ennek a koponyája ketté volt zúzva és már megvolt halva. Az őrt kiut hagyták, a kisedet beemelték a vonatba, ahol sebeit a katonarvos kimoszta és bekötözte. Behozták Szabadkára s itt az állomásról a Mária Valéria kórházba szállították. — Később az őrt holttestét is szállították a bajai temető boncházába.

Állatkiállítás Filipován. Plunkdósd vasárnapján a Temesváron székelő „Délvidéki földművelők szövetsége“ (Bauernverein) igen sikerült szarvasmarhadíjazást tartott Filipován. Mintegy 1000 drb állat vett részt a versenyben; az első díjat Machmer Fülöp torzsa bírtokos egy bonyhádi fajú szarvasmarhával nyerte el. A délvidéki földművesek egyesülete képviselőiben megjelentek a díjazáson: Blaskovits Ferenc és Wittmann János országgyűlési képviselők és Krausz Herr szövetségi titkár. Zomborból is többen ez alkalommal lenn voltak Filipován.

Amidőn örömmel regisztráljuk e kiállítás fényes sikerét, egyuttal azon meggyőződésünknek is adunk kifejezést, hogy nem helyes a bácsmezei gazdasági élet irányításában idegen faktornak szerepet juttatni, mert erre, ha összetart Bácsmezei gazdaközönsege, maga is elégséges erővel bír, mert itt van a bácsmezei gazdasági egyesület, melyet minden ilyen kérdésben joggal megillet a vezető szerep.

Gabona eladás. Egy fontos határozatot hozott az országos magyar gazdasági egyesület. Tudvalevő, hogy kisgazdáinknak tengődését, elszegényedését különösen az okozza, hogy aratás után, amikor a kisgazda eladni kénytelen búzáját, az mindig ilyenkor a legolcsóbb. E bajon segitendő az Országos Magyar Gazd. Egyesület tagjai legutolsó közgyűlésükön elhatározták, hogy jövőre márczius elseje előtt sohasem adják el gabonájukat. Erre több mint 800 nagybirtokos kötelezte magát és így remélhetőleg a gabona ára éppen akkor fog emelkedni, a mikor learattak s így a kisgazda jó áron fog tudhatni gabonáján.

Könyvelő. Egy megbízható leány, ki a könyvelésben némileg jártas, Tuna Gusztáv és társánál felvétetik.

A nemzetközi szociáldemokrata párt népgyűlése Bezdánban.

Május 24-én délután 2 órakor tartotta meg népgyűlését a nemzetközi szociáldemokrata párt a község háza udvarán közel 500, inkább kíváncsiságból összeverődött polgár jelenlétében a következő tárgysorozat mellett:

1. Miért szegény a nép?
2. A sajtó.
3. Mit akar a szociáldemokrácia?

Mint hatósági biztos Bosnyák János községi jegyző működött közre: várva a vidékről érkező „vezérek“-et, akiket pont 2 órára Zomborból 2 rozoga kukoricaszár tölcsés kocsin — filléres adakozásból fizetett nemzetközi közfuvaros szállított ide.

A vezérek leszerelése csakhamar megtörtént s miután kiegyengették a kényelmetlen nemzetközi ülésben megdermedt derekukat, elég fürge gyorsasággal kezdtek áruba bocsátani a „Népszava könyvkereskedésének füzetes kiadványai“-t: hazafi Verai János uram féle erőlködéssel s miután vagy 50 fillért beszédtek, úgy látszik külön illetanukhoz alkalmazkodva: magukat a hatóságoknak be se mutatva megnyitották az ülést.

Az ülés vezetője Biber János zombori szabóiparos törtnagysággal jelentette ki a népgyűlésnek ezután, hogy . . . „Tisztelt polgártársak! én ezennel felnyitok az ülést és majd töppit peszélük putapestről a Klárik Ferenc ur!“. . . és Klárik Ferenc ur csakugyan beszélt! — hogy mit? hogyan? és miről? azt felesleges ismételnünk; a nemzetközi szociáldemokrata párt eszméit ismerjük; tárgyát, anyagát tudjuk; Klárik ur csak alakot adott annak, színezte, karikatúrázta saját tudása és fantáziája szerint.

Tárgyát sehogyse tudta érdekessé tenni, elvtársai, kísérő környezete aluszékonyan hallgatták a mester szavait s száználmosolylyal kellett látnunk, hogy miként alakul át egy egyszerű ember szájában a legszentebb igazság is hitvány megszólalássá!

Az ülés egyébként hatósági beavatkozás nélkül folyt le, bár elég okot szolgáltatott az erősebb rendreutasításokra is Klárik ur, aki ügyes volt egy-egy merészebb kifejezését visszamagyarázni, kisimitani. És a hatósági biztos tapintattal is járt el így; a bezdáni elvtársak legalább nyugodtan színről-színre

megismerték a vezért, megérthették tanítását, mely után bizonyára megfontolják, hogy Klárik ur lejöveteléhez gyűjtsenek-e még egyszer pénzt?

Az ülés berekesztése után Klárik ur maga köré gyűjté hat szál kísérőjét és rázendítettek egy, a „Marseillaise“-féle dallamra szerkesztett valami zagyvalékot.

A népgyűlést a hatóságnál Kovács János, ifj. Papp András, Jursonovits Mihály, ifj. Pásmán János, ifj. Kudlicz Pál és Vida János kérelmezték.

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás.

A Konyovits-utcában levő 348. számú ház, a mely áll 3 szoba, konyha, 2 éléskamra, egy pince és megfelelő mellékhelyiségekből — ugyszintén egy konyha- és virágoskerttel azonnal kiadó esetleg örökáron eladó. Bővebb felvilágosítást ad: a rendőrfőkapitány. 3—2

2009. sz.

1903.

Árlejtési hirdetmény.

Csonopla község előjárósága által a két tanteremből és egy tanítói lakásból álló iskola épület 15200 korona költséggel előirányzott újbóli építésének biztosítása céljából **f. évi június hó 7-én d. u. 4 órakor** a község házában megtartandó nyilvános szóbeli árlejtésre a vállalkozni óhajtok ezennel meghívatnak.

Árlejtetni óhajtok kötelesek 1500 kor. bantpénzt letenni. Az építkezésre és árlejtésre vonatkozó részletes tervek és feltételek azon időig a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csonopla, 1903. május hó 30-án.

Deák Andor,
jegyző.

Lengyel József,
bíró.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

397. szám.

1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróság 1903. évi V. 335. számú végzése következtében dr. Scheer Ármán zombori lakos ügyvéd által képviselt Skutetzki Miksa brüdi lakos javára Fischer Teréz zombori lakos ellen 220 kor. és járuléka erejéig fogantatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 868 koronára becsült butorneműekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróság V. 335/5. 1903. számú végzése folytán 180 kor. 95 fil. tökekövetelés erejéig Zomborban adósné lakásán leendő eszközésére 1903. évi június hó 12-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1903. május hó 30-án.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

3197. sz.

kig. 1903.

PÁLYÁZATI HIRDETÉMÉNY.

Járásomhoz tartozó Bácsföldvár községben turesedésben levő községi orvosi állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **foljó évi június hó 30-ig** nyujtsák be. A később érkezőket figyelembe nem veendem.

Javadalmazása évi 1600 korona havi előleges részletekben kiszolgáltatandó fizetés. A belterületen nappal 40 fillér, éjjel 1 korona látogatási díj. A külterületen nappal 1 korona, éjjel 2 korona látogatási díj a fuvaron kívül.

A szegényeket köteles ingyen gyógyítani és a halottkémlést ingyen ellátni.

Obecse, 1903. május hó 26-án.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

390. szám.

1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírósnak 1902. évi V. 875/3. számú végzése következtében dr. Kollár Izor budapesti lakos ügyvéd által képviselt Alt és Kohn budapesti lakosok javára Vlaskalits Jelena ószivaci lakos ellen 535 kor. 20 fil. és járuléka erejéig fogantatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 10460 koronára becsült gőzgépek, kocsis és lovakkal álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróság V. 875/7. 1902. számú végzése folytán és eddig összesen 25 korona 36 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Ószivacson adósné lakásán leendő eszközésére 1903. évi június hó 20-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1903. május hó 30-án.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

483. szám.

1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróság 1903. évi V. 599. és 592. számú végzése következtében dr. Varga Károly újpesti ügyvéd által képviselt Gandi Zsuzsanna budapesti ugy Löwenbach Lipót bécsi cég javára Müller Jakab ószivaci lakos ellen 110 kor. és 77 kor. 96 fil. és járuléka erejéig 1903. évi május hó 13-án fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1340 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: rőfös áruk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróság 1903. évi V. 592/3. számú végzése folytán 110 kor. és 77 kor. 96 fil. tökekövetelés, ez esedékessége napjától járó 5% kamatai eddig összesen 37 korona 34 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Ószivacson alperes üzletében leendő eszközésére 1903. évi június hó 16-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1903. június hó 1-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Árlejtési hirdetmény.

A turiai gör. kel. szerb egyházközség Turian plébánosi lak felépítésének biztosítására árlejtést meg fog tartani.

A plébánosi lak felépítésére előirányzott összeg 8951 korona, a mely költségvetés a tekintetes bácskegyházmegyei közigazgatási bizottság részéről jóváhagyatott, a mely összeg kikiáltási ár gyanánt is szolgál.

Az árlejtés Turian folyó évi június hó 14-én d. n. 2 órakor megtartatni fog.

Árlejtési feltételek, valamint az építkezésre vonatkozó tervek és költségvetés az egyházközség jegyzőjénél az árlejtés napjáig megtekinthetők.

A vállalkozó köteles a kikiáltási ár 10% át bántpénz fejében és pedig készpénzben letenni.

Kelt Turian, 1903. évi május hó 25-én.

Medurity Z. Jovan, **Grujits Mihály,**
egyh. jegyzője. 3-2 elnök.

PORTER SÖR

saybuschi főhercegi sörfőzdéből

gyomorbetegnek részére.

Pesszgo borral kitűnő.

1 üveg 60 fillér.

Borecet fehér

tiszta borból készítve.

1/2 lt. 40 fillér.

Kapható:

Ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer- és csemege-kereskedésében

3-3 ZOMBORBAN.

1376. szám.

tkvi 1903.

Árverési hirdetmény.

A hódásghai kir. járásbíró mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy az I. filipovai takarékpénztár végrehajtónak Kühn Ferenc és Kühn Jakab végrehajtást szenvedők elleni 2500 korona tőkekövetelés és járuléki végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásghai kir. járásbíró) területén lévő, Filipova községben fekvő, a filipovai 209. sz. betétben A. I. 1-3. sorsz. alatt foglalt, fele részben Kühn Ferenc és fele részben Kühn Jakab nevében álló 234. hrsz. kertre, 235. hrsz. szőlőre, ugy 236. hrsz. 113. ö. i. sz. ház és udvarra az árverést 1691 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1903. évi augusztus hó 11. napján délután 2 órakor Filipova községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 169 kor. 10 fill. készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvényeikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-en 3333. sz. alatt kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bántpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Hódásghon, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál, 1903. évi május hó 13-án.

Szabó Imre,
kir. járásbíró.

1368. szám.

tkvi 1903.

Árverési hirdetmény.

A hódásghai kir. járásbíró mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Legrand Ferenc végrehajtónak Doroski Novák végrehajtást szenvedők elleni 47 kor. tőkekövetelés és járuléki végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásghai kir. járásbíró) területén lévő, Pivnica község és határában fekvő, a pivnicai 28. sz. tkvben A. I. 2-9. sorsz. a. foglalt 2/4-ed urbéri telekföldből Doroski Novák 2/40-ed részbeni jutalékára 1327 koronában, továbbá a pivnicai 1552. sz. tkvben A. 1. sorsz. alatt felvett, ugyanannak nevében álló 264-265/a. hrsz. 134. ö. i. sz. ház és beltelekre egyszemben az árverést 1293 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi augusztus hó 18-ik napján délután 2 órakor Pivnica községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 132 kor. 70 fillért illetve 129 kor. 30 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bántpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Hódásghon, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál, 1903. évi május hó 11-én.

Szabó Imre,
kir. járásbíró.

1768. sz.

1903.

Árlejtési hirdetmény.

Csonopla község előjárósága által a m. kir. csendőrség laktanyája 3421 kor. 20 fill. költséggel előirányzott átalakítási munkálatainak biztosítása céljából f. évi június hó 7-én d. n. 4 órakor a községhezánál megtartandó nyilvános szóbeli árlejtésre a vállalkozni óhajtok ezennel meghívattak. Árlejtetni óhajtok kötelesek 400 kor. bántpénzt letenni. Az átalakítási munkálatokra és árlejtésre vonatkozó részletes tervek és feltételek azon időig a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csonopla, 1903. május hó 30-án.

Deák Andor,
jegyző.

Lengyel József,
bíró.

Szt. Anna

Malátalikkör a legjobb és legegészségesebb üdítő ital, kelemes ízű és zamatu, egy palack 2 kor. 30 fill.

Malátakeserű kiváló gyomorerősítő, turistáknak és vadászoknak kedvenc és nélkülözhetetlen itala, egy palack 2 kor. 30 fill.

Malátacakes kitűnő táp- és teasütemény, elsőrendű tanárok és orvosok ajánlják, egy nagy doboz 2 kor., kis doboz 50 fill.

Fenti készítmények mind tiszta malátával készülnek, kitűnő minőségűek, élvezettk kellemes és hatásban föltűlnak minden ilyenemű gyártmányt. Kapható csakis eredeti csomagolásban Zomborban: **Weidinger S. és Zs. uraknál, Mayer István urnál, Hay Ignác urnál.** Bezdánban: **Ligeti Dávid urnál.** 3-1

KERESTETIK

egy jó koresmáros egy kis koresma és kávéház fizletvezetőjének, a ki magyarul és szerbül tud és a kinek felesége képes a konyhai ételeket elkészíteni, jelentkezék ha lehetséges személyesen

Nasztaszity Péternél,
Moholon.

2-1

4023. sz. kig. 1903.

Pályázati hirdetmény.

Kishegyes községben lemondás folytán tresedésbe jött községi II-od irnoki állásnak betöltése céljából pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása 600 korona.

Felhívattak a pályázni szándékozik, hogy sajátkezűleg irt és vm. 6/1887. közgy. számú szabályrendeletnek megfelelőleg felszerelt pályázati kérvényeiket **folyó évi június hó 20-ig** annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határidő utólag fog, kitűzetni.

B. Topolya, 1903. május hó 25-én.

Császár,
főszolgabíró.

2-1

Bámulatos olcsó árak!

Budapesten egy nagy üzlet vétele folytán van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség szives figyelmét felhívni

== bámulatos olcsó árúimra, ==

ugymint:

Szintartó Zephirek minden színben . . . . . 14 kr métere.

„ ered. ang. Zephirek minden színben . . . 30 „ „

„ „ franc. Batiszok minden színben . . . 35 „ „

Angol és honi gyártmányu 125 ctm. széles női kelmek 48 krajcártól kezdve.

Divat-napernyők legnagyobb választékban.

Selyem napernyők 1.20 krajcártól kezdve.

Tuna Gusztáv és Társa

„Párisi árúháza“ ZOMBORBAN, a Korzón.

*5